

- магнети блок-индуктора су довољно јаки да при окретању ручице индуктора брзином од око 150 обртаја у једној минути индуктор даје пулсирајућу струју напона најмање 45 волти, а наизмјеничну струју напона најмање 60 волти;

- одстојање полова индуктора од његовог анкера није мање од 0,3 мм на ма ком дијелу анкера;

- на четкицама пулсирајуће струје не појављује се наизмјенична струја.

Одржавање СС-поставнице

Члан 24.

1. СС-поставнице сматрају се исправним и правилно одржаваним када су задовољени следећи услови:

- на СС-поставници постоје и правилно функционишу све зависности између поставнице и односног канцеларијског командног апарата и све међусобне зависности поставних полука и органа за забрављење путева вожњи на самој поставници како су предвиђене шемом забрављења, а постоји и контрола постављених вожњи;

- ход поставних полука при њиховом покретању је лак и без трења, а сила потребна за пребацивање поставних полука није већа од 30 кг;

- у сандуку зависности поставнице су: осовине, лењери и елементи зависности на своме мјесту, у исправном стању и немају сувишна и недозвољена помјерања настала услед похабаности дијелова који се у раду међусобно тару, зарђалости и дотрајалости материјала, што би пореметило одређене зависности на поставници;

- са поставнице може се поставити само онај пут вожње који је командован са односног канцеларијског командног апарата, а сви остали путеви вожње који се могу поставити са односне поставнице и који угрожавају постављени пут вожње су блокирани.

2. Код СС-поставница са кључевном зависношћу путева вожњи и сигнала морају бити трајно одржани следећи односи:

- сигнали се не могу поставити у положај: "Слободно" све док сви кључеви скретничких брава нису постављени у односне браве на поставници и те браве откључане;

- када се сигнал постави у положај: "Слободно", остали сигнали који угрожавају дозвољену вожњу, као и кључеви брава који омогућавају и обезбјеђују ту вожњу морају бити блокирани.

VI - ЗАВРШНЕ И ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.

1. Ближе одредбе о начину одржавања и техничким прегледима сигнално-сигурносних постројења у складу са овим правилником утврђују се посебним упутством, који доносе ЖРС за своју територију, према типу и врсти уређаја.

2. У надлежним службама ЖРС за одржавање сигнално-сигурносних постројења свакодневно се прати рад сигнално-сигурносних постројења.

3. Анализа рада и утицаја сигнално-сигурносних постројења на безбједност и редовност железничког саобраћаја за одговарајуће подручје врши се тромјесечно на нижем технолошком нивоу, а шестомјесечно и годишње на свим технолошким нивоима ЖРС у складу са посебним упутством који доносе ЖРС.

4. Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске" а примјењиваће се од 1. марта 2005. године

Број: 04/340-1610/04
13. децембра 2004. године
Бања Лука

Министар,
Драган Шолаја, с.р.

247

На основу члана 5. став 2. Закона о Железницама Републике Српске ("Службени гласник Републике

Српске", бр. 58/01 и 101/03) и члана 58. Закона о министарствима ("Службени гласник Републике Српске", број 70/02), министар саобраћаја и веза Републике Српске доноси

ПРАВИЛНИК

О ЊЕЗИ ЖЕЉЕЗНИЧКИХ КОЛА И МОТОРНИХ ВОЗОВА (258)

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником се одређују врсте, обим и начин рада на чишћењу, прању, набдијевању водом и другим хигијенско-санитарним материјалом, дезинфекција, дезинсекција и дератизација жељезничких кола и моторних возова (у даљем тексту: жељезничка шинска возила) који у јавном саобраћају служе за превоз путника и ствари.

Под појмом жељезничких шинских возила у складу са овим правилником подразумевају се:

а) путничка кола:

- кола са сједиштима,
- кола за спавање,
- кола са лежајима,
- кола за ручавање,
- кола са бифеом, и посебно:
- службена кола,
- поштанска кола,
- салонска кола,
- инспекцијска кола,
- специјална кола;

б) теретна кола:

- службена кола,
- затворена кола (серије Г, Х, И и кола са покретним кровом Т),
- отворена кола (серије Е и О),
- плато-кола (серије К, Р, Л, С),
- специјална кола (серије У, З, Ф),
- ц) моторни возови за превоз путника:
- шинобуси,
- моторни возови,
- електромоторни возови.

Члан 2.

Са одредбама овог правилника детаљно треба да се упознају:

- сви радници који су укључени у технолошки поступак послова и радних задатака из члана 1. овог правилника (њега кола);

- радници који надзиру процес рада и врше оцјену квалитета рада из члана 1. овог правилника;

- надзорник прегледача кола, прегледач, пословођа радионице за текућу оправку кола и саобраћајни магацинер;

- шеф станице, замјеник и помоћник шефа станице, отпражник возова, ревизор возних исправа, возовођа и возни манипулант, кондуктер и пратилац кола, стјуард и конобар у возу;

- конструктор реда вожње, школски инструктор, референт заштите на раду и технолог у организацији удруженог рада која обавља његу кола;

- референт-економ за послове набавке оруђа и уређаја, опреме и других средстава за обављање његе жељезничких шинских возила;

- радник са посебним овлашћењима и одговорностима у организацијама које су власници шинских возила чији су послови непосредно или посредно у вези са пословима из члана 1. овог правилника.

II - ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ

Члан 3.

Основни задаци њега жељезничких шинских возила

Задатак њега жељезничких шинских возила је да их оспособи за комфоран превоз путника и хигијенски превоз терета.

Њега обухвата:

- чишћење, прање, дезодорацију,
- дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију,
- намирење водом и санитарним материјалима.

Члан 4.

Рокови за његу жељезничких шинских возила

Рокови за његу жељезничких шинских возила за превоз путника заснивају се на календарском времену у складу са овим правилником.

Члан 5.

Објекти у којима се обавља њега жељезничких шинских возила

Њега жељезничких шинских возила за превоз путника обавља се у техничко-путничким станицама, депоима, односно на колосијецима намијењеним за чишћење и прање и другим станицама. Изузетно се њега може обављати и на другим мјестима гдје за то постоје потребни услови.

Члан 6.

Обавезе код њега жељезничких шинских возила

За његу жељезничких шинских возила основне обавезе су:

- поштовање прописаних рокова и обима радова;
- гарантовање квалитета извршених радова појединих врста њега жељезничких шинских возила;
- употреба потрошних материјала који су одобрени нормативима УИЦ, ОРЕ, ЈУС и другим прописима на жељезници.

Члан 7.

Њега жељезничких путничких кола заснива се на:

1. амбулантно чишћењу;
2. малом чишћењу;
3. редовном чишћењу и прању;
4. темељном чишћењу;
 - а) спољном чишћењу;
 - б) унутрашњем чишћењу;
5. генералном чишћењу;
 - а) спољном чишћењу;
 - б) унутрашњем чишћењу;
6. намирењу водом и санитарним материјалом;
7. дезинфекцији, дезинсекцији, дератизацији.

III - ЊЕГА ЖЕЉЕЗНИЧКИХ ПУТНИЧКИХ КОЛА

Члан 8.

Подјела њега жељезничких путничких кола

Амбулантно чишћење обавезно обухвата чишћење путничких кола у току вожње, са обавезним домирењем санитарним материјалима. Амбулантно чишћење жељезничких путничких кола спроводи се код:

- међународних возова који полазе са пруга Жељезница Републике Српске (у даљем тексту: ЖРС) и возова у међусобном заједничком саобраћају, послје два сата вожње;
- међународних транзитних возова на цијелом превозном путу на пругама ЖРС;
- возова са високим комфором на цијелом превозном путу (пословни, агенцијски...);

- свих посебних и ванредних возова за превоз путника, послје два сата вожње.

Члан 9.

Амбулантно чишћење обавља ЖРС на својој територији, односно оператор за своја возила

Изузетно, код агенцијских возова са високим комфором амбулантно чишћење, на цијелом превозном путу, обезбјеђује уврстилац возова.

Члан 10.

Амбулантно чишћење се састоји од следећих операција:

- брисања рукохвата и квака на улазним вратима;
- прање пећелара и кутија за отпатке;
- скупљања грубих отпадака у одјељцима, ходнику и санитарним просторијама;
- одржавања примјерне чистоће у санитарним просторијама, са дезинфекцијом и дезодорацијом ових;
- домирења санитарним материјалом;
- дезодорација платформи и ходника кола.

Члан 11.

Мало чишћење жељезничких путничких кола подразумијева чишћење путничких кола у полазним и обртним станицама чије је бављење на колосијецима за чишћење испод 90 минута, а најмање 30 минута.

Мало чишћење обавезно обухвата:

- отклањање отпадака и друге нечистоће;
- прање пећелара и корпи за отпатке;
- уклањање употребљене амбалаже, хартије и другог материјала;
- брисање и уређивање одјељака за путнике;
- брисање санитарних просторија влажном крпом, дезинфиковање, дезодорацију и домирење санитарним материјалом;
- брисање влажном крпом квака, рукохвата и механизма за закључавање врата;
- надопуњавање резервоара за воду.

Члан 12.

Редовно чишћење и прање подразумијева чишћење и прање жељезничких путничких кола, са обавезним намирењем водом и санитарним материјалом, на станицама гдје је задржавање гарнитура на колосијецима за чишћење дуже од 90 минута.

Редовно чишћење гарнитура обавља се једанпут дневно, без обзира на број обрта кола или гарнитура у току дана.

Редовно чишћење обухвата:

- прање пећелара и кутија за отпатке;
- уклањање отпадака и друге нечистоће у колима;
- чишћење подова са теписима усисивачем;
- брисање, прање и дезинфекцију санитарних просторија и уређаја и дезодорисање просторија;
- чишћење сточића, сједишта и наслона од скаја, огледала, слика, носача пртљажних полица, заштитних лирнова, маски гријних тијела у одјељцима, ходнику и санитарним просторијама;
- прање прозора;
- чишћење меких сједишта аспиратором;
- прање подова у колима, подове у санитарним просторијама обавезно и дезинфиковати;
- прање прозора са спољње стране и рукохвата;
- замјену поцијепаних и прљавих завјеса, недостајуће поставити;
- измјену пресвлака наслона за главу;

- намирење санитарних просторија свим потрошним материјалима;
- снабдијевање свих кола у гарнитури водом;
- провјеру исправности сапуњара, механизма за прање и испирање у санитарним просторијама;
- дезинфекцију и дезодорацију санитарних чворова;
- чишћење прелазница и степеница од леда и снијега у зимским условима.

Члан 13.

Темељно чишћење подразумијева чишћење жељезничких путничких кола споља и изнутра и врши се у зависности од времена експлоатације кола, у циљу обезбјеђења потребног основног нивоа чистоће и комфора за нормални рад кола, и то:

- за кола у међународном саобраћају (курсна кола) у времену од шест до осам дана;
- за кола у унутрашњем заједничком и унутрашњем саобраћају, у времену од осам до 10 дана;
- за кола у приградском и локалном саобраћају, у времену од 13 до 15 дана.

Темељно чишћење жељезничких путничких кола је обавезно и спроводи га домовна станица, односно оператор за своја кола.

Темељно чишћење жељезничких путничких кола обухвата двије основне цјелине:

- а) чишћење спољашњости жељезничких путничких кола (у даљем тексту: спољно чишћење) и
- б) чишћење унутрашњости жељезничких путничких кола (у даљем тексту: унутрашње чишћење).

Члан 14.

Спољно чишћење жељезничких путничких кола обухвата:

- машинско или ручно спољно прање колског сандука путничких кола;
- прање прозора;
- чишћење и прање спољне арматуре;
- чишћење и прање прелазница и гумених цјевастих прелазница;
- прање стакла сигналних свјетилки и путоказних табли.

Члан 15.

Унутрашње чишћење жељезничких путничких кола обухвата:

- прање плафона, зидова, врата и прозора;
- чишћење и прање пепелара, кутија и корпи за отпатке;
- чишћење, прање и заштити подова у одјељцима и ходнику;
- прање сједишта од вјештачке коже;
- хемијско чишћење сједишта пресвучених текстилом;
- измјену пресвлаке наслона за главу;
- чишћење тепиха и стаза у одјељцима и ходнику уклањање флека, а по потреби и прање тепиха и стаза;
- чишћење и прање пртљажних полица, сточића и маски гријних тијела у одјељцима и ходнику;
- измјену прљавих и поцијепаних завјеса и ролозавјеса;
- брисање квака и шилтова ормара, вагросних апарата и точкова ручне кочнице на платформама и руковатима;
- темељно чишћење и прање санитарних просторија, посебно WC-шља, умиваоника, пода и зидова;
- по обављеном прању под и зидове WC-а овлажити раствором дезинфекционог средства (које по правилу треба да буде дезодоранс), а затим испирати топлером водом под притиском;

- намирење санитарних уређаја сапуном, папирнатим убрисима, тоалет-папиром и пуњење резервоара хигијенски исправном водом;

- постављање средстава за освјежавање ваздуха (у даљем тексту: дезодоранс) у одјељцима и санитарним просторијама;

- испирање и чишћење брисача за обућу на платформама;
- дезинфекција кола.

Члан 16.

Генерално чишћење подразумијева потпуно чишћење жељезничких путничких кола, споља и изнутра, једанпут у шест мјесеци, а спроводи га домовна станица.

Генерално чишћење обухвата, поред операција предвиђених темељним чишћењем, и следеће:

- а) код спољног чишћења:

- прање крова и чеоне стране кола,
- чишћење улазних степеница и металних прелазница жељезничких путничких кола;

- б) код унутрашњег чишћења:

- чишћење и прање ормана, прелазница, гумених цјевастих прелазница и лимених дијелова сигналних свјетилки на платформама,
- хемијско чишћење текстилних сједишта,
- чишћење и прање тепиха и ролозавјеса,
- чишћење линолеумске пресвлаке пода, прање и премазивање заштитном емулзијом,
- чишћење и заштићивање спољних рамова прозора.

Члан 17.

На редовно, темељно и генерално чишћење упућују се технички исправна жељезничка путничка кола.

Члан 18.

Намирење жељезничких путничких кола водом и санитарним материјалом

Намирење жељезничких путничких кола код свих врста возова која су у експлоатацији на пругама ЖРС на полазним станицама и оним на којима је то утврђено редом војње обухвата следеће операције:

- прање или допуњавање резервоара чистом, хигијенски исправном водом за умивање и испирање WC-а;
- снабдијевање кола чврстим, односно течним сапуном (у даљем тексту: шампоном),
- снабдијевање папирнатим убрисима санитарних просторија;
- снабдијевање WC-а тоалетним папиром.

Намирење жељезничких путничких кола водом и санитарним материјалом врши се као саставни дио свих врста чишћења.

Ово намирење врши се и код свих транзитних возова чије је задржавање у пролазној станици дуже од 10 минута.

Резервоари за воду (са прикључцима за напајање и уређајима за прање) означени зеленим прстеном морају бити испразњени чим спољна температура падне на 0°C.

Резервоари за воду означени жутиим прстеном морају бити испразњени чим кола престану да се загријевају.

Резервоари за воду означени жутиим кругом морају бити испразњени чим кола стоје на отвореном простору, без загријавања, дуже од 12 часова непрекидно, при спољној температури од -10°C, уз услов да је унутрашња температура кола прије почетка прекида гријање била око 20°C (РИЦ пар. 49, т. 5.1, 5.2, 5.3).

Шампоном се снабдијевају сва двоосовинска жељезничка путничка кола, као и она четвороосовинска кола која имају судове за шампон. Кола се сматрају намиреним ако у резервоарима има најмање двије трећине запремине текућине.

Чврстим сапуном снабдијевају се сва жељезничка путничка кола типа X, Y, Z и остала код којих је уграђен уређај за коришћење чврстог сапуна. Кола се сматрају намиреним ако имају два комада сапуна у свакој сапуњари.

Папирнатим убрусима намирују се жељезничка путничка кола у свим међународним возовима, пословним и брзим возовима у унутрашњем заједничком саобраћају. Свака кутија за убрусе мора бити снабђена најмање једним пакетом убруса.

Тоалетним папиром се снабдијевају жељезничка путничка кола уврштена у возове који саобраћају у унутрашњем и међународном саобраћају.

Члан 19.

Дезинфекција путничких кола

Дезинфекција путничких кола може бити:

а - редовна дезинфекција и

б - повремена дезинфекција.

а) Редовна дезинфекција се врши код темељног чишћења кола. Код редовног чишћења жељезничких путничких кола обухвата обавезну дезинфекцију санитарних чворова са њиховом дезодорацијом.

б) Повремена дезинфекција се врши у случајевима када су жељезничка путничка кола посебно олистана за дезинфекцију. Жељезничка путничка кола се олистављају за дезинфекцију:

- ако је вршен превоз путника који су били болесни од заразних болести утврђених законом;

- ако саобраћају као специјална жељезничка путничка кола према љечилиштима за болеснике опасне по околину (санаторијуми за ТБЦ и сл.), по извршеном превозу;

- у случајевима епидемије, када се врши поопштена дезинфекција (свих просторија кола).

Послије сваке дезинфекције мора се обавезно извршити провјетравање жељезничких путничких кола.

Употријебљено дезинфекционо средство не смије остављати трагове на сједиштима у унутрашњости жељезничких путничких кола и мора бити на листи одобрених средстава од стране санитарне инспекције.

Члан 20.

Дезинсекција жељезничких путничких кола

Дезинсекција жељезничких путничких кола врши се коришћењем одговарајућих апарата за распршивање инсектицида и обавезна је једанпут мјесечно у истом временском циклусу.

Инсектицид не смије остављати трагаве на материјалима и унутрашњости путничких кола, не смије бити штетан по здравље људи и не смије дјеловати на квалитет намириница.

Члан 21.

Дератизација путничких кола

Дератизација жељезничких путничких кола ради уништавања глодара врши се два пута годишње (прољеће и јесен), у вријеме које одреди ЖРС за сва путничка кола на својој територији, постављањем отровних средстава (мамаца) на скривеним мјестима.

Ако се користе средства опасна по здравље људи, дератизација се мора завршити прије пуштања кола у саобраћај, а радници њега упознати са њиховим дејством ради одговарајуће заштите.

Члан 22.

Средства дезинфекције, дезинсекције и дератизације морају бити одобрена од надлежних органа, а њихова ефикасност провјерена.

Послове дезинфекције, дезинсекције и дератизације могу обављати само овлашћене и стручне, кадровски оспособљене радне организационе јединице.

Изузетно, дезинфекцију санитарних чворова жељезничких путничких кола могу обавити стручни радници њега кола у току самог чишћења.

IV - УПУТСТВО ЗА РАДНИКА НА ЊЕЗИ ЖЕЉЕЗНИЧКИХ ПУТНИЧКИХ КОЛА

Члан 23.

Унутрашња њега путничких кола врши се у зависности од врсте чишћења, по обиму и по опису рада дефинисаном у поглављу III овог правилника. Радник је дужан да обавезно поступи по томе и врши све наведене радове, користећи потребне и расположиве уређаје и постројења, посебно опрему и лични прибор.

Квалитет рада обавезно накнадно контролишу и оцјењују посебни контролори, на начин прописан у поглављу IX овог правилника.

Са потребним детаљима о правилном коришћењу средстава рада и потрошног материјала, о максималном квалитету рада који треба остварити при чишћењу жељезничких путничких кола радници на чишћењу кола упознају се путем редовног подучавања.

Члан 24.

Опште напомене

Радници на чишћењу кола морају користити потребна хигијенско-техничка заштитна средства у складу са прописима о заштити на раду дефинисаним у поглављу VII овог правилника.

За његу жељезничких путничких кола могу се употријебити само потрошни материјали наведени у поглављу VI овог правилника. Ови материјали у принципу не треба да буду опасни по човјечије здравље и морају што мање угрожавати животну средину.

V - ОБЈЕКТИ ЗА ЊЕГУ ЖЕЉЕЗНИЧКИХ ПУТНИЧКИХ КОЛА

Члан 25.

Техничке путничке станице

Техничке путничке станице (у даљем тексту: ТПС) намијењене су за квалитетно одржавање и прописану његу жељезничких путничких кола.

Главни дијелови опреме ТПС су колосиједи за његу кола, који се могу уредити и изван ТПС, а такође и неопходне машине, уређаји и опрема за његу наведена у поглављу VII овог правилника.

Члан 26.

Депон

Њега жељезничких путничких кола у складу са овим правилником може се вршити у депоима посебно намијењеним за ту сврху.

Члан 27.

Колосиједи намијењени за његу, чишћење, прање и намиривање жељезничких путничких кола

То су, по правилу, колосиједи намијењени искључиво за ову сврху, лоцирани у непосредној близини један до другог, добро међусобно повезани тако да је могуће лако ранжирање, а поред којих су уграђена потребна постројења за његу кола са прикључцима (хидрантима) за воду (топлу и хладну), електричним прикључцима, пнеуматским прикључцима добрим спољним освјетљењем. Мора постојати и колектор за прикупљање отпадних течности и одговарајући контејнери за прикупљање отпадних материја. Колектори треба да имају уређаје за пречишћавање и неутрализацију отпадних течности. Дужина ових колосијека треба да буде између 300 и 400 метара ради смањења радова на ранжирању гарнитура.

Колосиједи и колосијечна постројења за његу жељезничких путничких кола могу бити у затвореној просторији или на отвореном простору, са или без посебних надстрешница.

Типска опрема колосијека за његу жељезничких путничких кола треба да има:

- разне прикључке (хидранте) на међусобном растојању 15-20 метара (нпр. за хладну, топлу воду, емулзију и сл.);

- освјетљења са посебним водом и свјетлосним изворима од најмање 40 вати, на међусобном растојању од пет метара, три метра изнад платформе;

- разгласне уређаје са звучницима, на међусобном одстојању од 50 метара;

- нерђајуће решетке носивости 2 KN/1m²;

- канал за цијевне водове изолован стакленом вуном и у њему: цијев за хладну воду 2", цијев за емулзију за унутрашње чишћење од 3/4", цијев за довод топле воде од 1" и цијев за одвод топле воде од 1";

- утичницу од 220 V са могућношћу да се постави на чело кола која се чисте;

- одводни вод са прикључцима;

- платформу дужине која одговара дужини гарнитура, дјелимично са надстрешницом минималне дужине 20 метара;

- бетонску плочу, најмање дебљине од 100 мм, са благим падом за одливање воде;

- канал за одливање воде, бетонски или од полуцијеву пречника 400 мм, са падом 5%.

При овиме се мора водити рачуна о потреби унификације уређаја и опреме на цијелој мрежи ЖРС.

Радна средства, уз ангажовање радника на њези кола, морају омогућити обављање без застоја и проблема свих поступака његе кола дефинисаних у поглављу III. Неопходно је располагати и комплетним уређајима за снабдијевање водом (топлом и хладном), вакуум-уређајима или вакуум апаратима и другом одговарајућом опремом за унутрашње чишћење кола, као и постројењима за спољно прање кола, постројењима за гријање воде за прање и постројењима за предгријавање путничких кола (овај поступак треба обавезно предвидјети у радној јединици за његу кола да би се побољшали услови за рад особља на чишћењу у хладним годишњим добима).

Члан 28.

Лични прибор радника на њези кола чине:

- пластичне кесе и џак за скупљање и ношење смећа;
- метле за чишћење и скупљање отпадака;
- чачкала за извлачење смећа испод радијатора и сједишта;

- грубе четке за чишћење WC-шоља;

- коффе (лимене или пластичне);

- крие (од јуте, флацела, сунђерасте);

- памучне четке (на штапу) за брисање вода;

- четке за спољно прање сандука кола и прозора;

- гумено пријево за испирање сандука кола и прозора;

- гумено пријево за намиривање кола водом, са прикључцима;

- заштитни сигнали за дневну службу;

- заштитни и свјетлосни сигнал за ноћну службу.

Уколико се жељезничка путничка кола чисте помоћу уређаја, прибор из овог члана чини само онај дио прибора који је неопходан.

VI - ПОТРОШНИ МАТЕРИЈАЛ ЗА ЊЕГУ КОЛА

Члан 29.

У зависности од врсте машине, уређаја и опреме којом радна јединица за његу жељезничких путничких кола располаже, употребљавају се потрошни материјали за његу жељезничких путничких кола према препорукама произвођача тих средстава и сагласности ЖРС.

За његу жељезничких путничких кола организациона јединица за његу користи:

- средства за отклањање прашине и прашине од кочења шинских возила, односно масноће са спољних површина кола;

- средства која замјењују сону киселину, а најфикаснија су за отклањање најгрубљих прљавина са спољне површине кола;

- средства за прање скаја, линолеума и сличних вјештачких материјала;

- средства за прање тепиха, стаза, декоративних тканина (најбоље ако су дезодоранси);

- средства за прање и осталих прљавих површина и стакла;

- средства за полирање металних површина;

- средства за одмашћивање техничких масноћа (нпр. сирове нафте);

- средства за дезинсекцију - инсектициди, која по правилу треба да буду неотровна за људе;

- средства за дератизацију;

- средства за дезинфекцију (најбоље ако су и дезодоранси).

За личну хигијену путника организациона јединица за његу жељезничких путничких кола користи:

- сапун за сапуњаре, односно шампон,

- тоалетни папир,

- папирнате убрусе,

- лосион (за луксузне возове).

За личну хигијену радника на њези кола радна јединица за његу користи одговарајућа средства.

VII - ХИГИЈЕНСКО-ТЕХНИЧКА ЗАШТИТНА ОПРЕМА ЗА РАДНИКЕ НА ЊЕЗИ КОЛА

Члан 30.

Хигијенско-техничка заштита радника и опреме за његу кола врши се у складу са Законом о заштити на раду Републике Српске, при чему је обавезни минимум:

- радно одијело, односно мантил,

- заштитна обућа (дубока са гуменим ђоном),

- радна кошуља,

- заштитна капа,

- погодна пелерина или кишни мантил,

- флуоресцентне ознаке за радна одијела потребна за ноћни рад,

- заштитне рукавице и

- заштитне наочаре.

У свему осталом примјењују се прописи општег правилника заштите на раду жељезничке транспортне организације.

VIII - КАДРОВСКА СТРУКТУРА И ОСПОСОБЉЕНОСТ РАДНИКА НА ЊЕЗИ КОЛА

Члан 31.

Радници на њези кола морају имати одговарајуће квалификације према систематизацији послова које врше, сходно правилнику за обуку кадрова у ЖРС.

Радна јединица за његу кола по правилу има:

- извршно особље,

- чувара,

- руководиоца послова чишћења кола,

- радника хигијенско-техничке заштите,

- раднике за одржавање машина, уређаја и опреме,

- контролора квалитета извршених послова,

- инжењера технолога,

- руководиоца - координатора.

Члан 32.

Гаражирање и надзор над жељезничким путничким колима

Примопредаја жељезничких путничких кола за његу између радника саобраћајне, односно техничке прегледне службе и радника радне јединице његе жељезничких путничких кола врши се непосредно уз коришћење обрасца кол 4.

Од извршене примопредаје кола морају бити под сталним надзором овлашћеног радника, који не смије дозволити приступ колима и боравак у колима неовлашћеним лицима пошто се чисте, све до њихове поновне примопредаје саобраћајној, односно техничкој прегледној служби.

Што се тиче гаражирања кола, уколико се располаже покривеним простором, у њега треба смјестити приоритетно очишћена кола. Уколико се не располаже овим, очишћена кола до отпреме у саобраћај треба смјестити на најзаклоњенијим мјестима, гдје су могућности за поновно прање најмање.

IX - КОНТРОЛА РАДА НА ЊЕЗИ КОЛА

Члан 33.

Контролу радова његе путничких кола у ЖРС (посебно чишћење) врше овлашћени радници (контролори) у складу са овим правилником.

При вршењу контроле примјењује се метод статистичке контроле са коефицијентом учесталости (у даљем тексту: Ц) од 0,2 до 0,25. На примјер, ако је Ц = 0,2 (20%), значи да се од 10 одјелјака савремених путничких кола детаљно прегледају два. Ако је Ц = 0,25 (25%), онда се два одјелјака детаљно прегледају, а један дјелимично. Утврђено стање контролор уноси у оцјенјивачки лист (прилог III овог правилника).

При томе се квалитет рада за сваки преконтролисани узорак оцјењује у распону од један до пет поена.

Збир поена мора достићи минималну потребну границу од 60% од максимално могућег броја поена. Ако то није случај, кола се морају поново очистити.

Контролори по правилу треба да воде рачуна о избору кола које ће детаљно прегледати (при чему не треба да бирају екстремно добро или само просјечно очишћене дијелове).

Међутим, уколико је неки дио кола, унутрашњи или спољни, изразито лоше очишћен, обавезно се мора довести у нормално стање прије повратка у саобраћај.

X - ЊЕГА ТЕРЕТНИХ КОЛА

Члан 34.

Њега жељезничких возила за превоз терета обавља се у дезинфекционим станицама ЖРС, а изузетно и на другим мјестима ако су она технички опремљена и имају одговарајуће услове за рад.

Теретна кола се подвргавају чишћењу, прању специјалним поступцима и дезинфекцији.

Специјални поступци чишћења обавезно се примјењују на:

- теретна кола за превоз животиња, животињских сировина, животињских производа и животињских отпадака;

- теретна кола за превоз житарица и других животних намирница;

- цистерне за превоз запаљивих течности које се при нормалном притиску и температури налазе у течном стању.

При превозу животиња, животињских сировина, животињских производа и отпадака важе одредбе Правилника о начину дезинфекције превозних средстава за превоз животиња ("Службени лист СФРЈ", број 59/79).

Дезинфекција, дезинсекција и дератизација врши се само у посебним случајевима, по указаној потреби.

Члан 35.

Прво се отклањају комадни отпади и остаци механичким путем, с тим што се они из радног простора кола стављају у посебне контејнере, ови превозе до пећи за сагорјевање, уколико постоје, и тамо спаљују или се транспортују до за то предвиђених депонија, гдје је могућа индустријска прерада отпадака.

При томе се приступа чишћењу, уз коришћење ручног прибора или одговарајућих уређаја за чишћење, који су приоритетни уколико постоји енергетско напајање.

Прање се, по правилу, врши коришћењем шмркова и напрскавањем топле воде, односно хладне уколико за то постоји могућност. Овако прање се врши на дијеловима колосијека гдје постоји канализациони систем за одвод отпадних вода.

Посебну пажњу обратити на досљедну примјену хигијенско-техничке заштите људства, односно примјену прописа за случај да су кола превозила опасне материје (креч, одређене врсте вјештачких ђубрива итд.).

Дезинфекција се, по правилу, врши уз прање кола, додавањем одговарајућих средстава.

Када је потребна дезинсекција (отклањање ларви житних мољаца послеје превоза жита и сл.), она се обавља послеје спроведене дезинфекције.

У изузетним случајевима потребе за дератизацијом, уколико се користе најефикасније материје, опасне по живот људи, мора се строго контролисати да се оне потпуно уклоне прије пуштања кола у саобраћај.

И овдје се, иначе, препоручује коришћење неопасних материја као што су кумарински препарати, односно разни лијекови.

Члан 36.

Посебни поступци се примјењују код чишћења и прања вагона цистерни.

Ти поступци зависе од тога шта је цистерна превозила: нафтне деривате, хемикалије, течности, гасове или течне гасове.

По правилу се особље, ако је принуђено да улази у цистерну, опрема заштитним одијелом и, према важећим ХТЗ-прописима, дисајним филтерима, маскама, односно маскама са доводом кисеоника.

Члан 37.

Колски прибор се чисти, пере и дезинфикује упоредо са колима, а по потреби и чешће.

Члан 38.

Рокови за поступке његе теретних кола (по правилу чишћења, прања, дезинфекције) не прецизирају се пошто је потреба за њима у директној зависности од врсте и учесталости превозења товара, опасности по људско здравље и осталих услова превоза.

Међутим, препоручује се комплетан третман његе теретних кола најдаље на шест мјесеци.

XI - МОТОРНИ ВОЗОВИ ЗА ПРЕВОЗ ПУТНИКА

Члан 39.

Њега моторних возова врши се по поступку прописаном за жељезничка путничка кола.

За путничка кола у моторним возовима (и шинобусима) важе нормативи за путничка кола, и то четвороосовинска, односно двоосовинска, у зависности од тога да ли имају окретно постоље или по двије посебне осовине.

Код моторних кола обавезно се чисти и управљачница. Приликом његе електромоторних возова пантограф мора бити спуштен, а главни прекидач постављен у положају: "искључено", или: "напон у контактној мрежи искључен".

Члан 40.

У случају искључења кола из саобраћаја према прилогу Ша, обавезно се обавјештава власник кола у року од 12 часова по искључењу ради споразума о поступку са колима.

Члан 41.

ЖРС ће формирати комисију за прањење и спровођење овог правилника, а иницијативе за измјене и допуне могу покретати сви власници шинских возила.

XII - ПРИЛОЗИ

Члан 42.

Прилози I, II, III, IIIa, IV и V саставни су дио овог правилника.

Преглед радних мјеста која морају бити снабђена овим правилником

Члан 43.

Радна мјеста која морају бити снабђена овим правилником:

- сви радници укључени у технолошки поступак послова и радних задатака из члана 1. овог правилника (њега кола);

- радници који надзиру процес рада и врше оцјену квалитета рада из члана 1. овог правилника;

- надзорник прегледача кола,
- прегледач,
- пословођа радионице за текућу оправку кола,
- саобраћајни магацинер;
- шеф станице,
- замјеник и помоћник шефа станице,
- отправник возова,

- ревизор возних исправа,
- возовођа и возни манипулант,
- кондуктер и пратилац кола,
- стјуард и конобар у возу;
- конструктор реда вожње,
- школски инструктор,
- референт заштите на раду и технолог у секцији која обавља његу кола;
- референт - економ за послове набавке оруђа и уређаја, опреме и других средстава за обављање његе жељезничких шинских возила;
- радник са посебним овлашћењима и одговорности-ма у секцијама чији су послови непосредно или посредно у вези са пословима из члана 1. овог правилника.

XIII - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 44.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске", а примјењиваће се од 1. марта 2005. године.

Број: 04/340-1644/04
28. децембра 2004. године
Бања Лука

Министар,
Драган Шолаја, с.р.

Прилог I

ЦИКЛУСИ
ЦИКЛУСИ ЧИШЋЕЊА И ПРАЊА ПУТНИЧКИХ КОЛА

Н 0	Н 1	Н 2	Н 3к	Н 3з	Н 3л	Н 4
дневно у вожњи						
дневно, стајање до 30 минута						
дневно, стајање до 90 минута						
		темељно, период 6—8 дана				
		темељно, 8—13 дана				
		темељно, период 13—15 дана				
			генерално, сваких 6 мјесеци			

Прилог II

ВРСТЕ ЊЕГЕ ПУТНИЧКИХ КОЛА

Врста њега путничких кола	Н 0	Н 1	Н 2	Н 3к	Н 3з	Н 3л	Н 4
д а н и							
2-осовинска		дневно, у почетним и крајњим станицама стајање 30	дневно, у почетним и крајњим станицама стајање 30	дневно, у почетним и крајњим станицама стајање 90		13—15 дана	6 мјесеци
4-осовинска	по Саобраћајно-транспортном упутству ЖГ/ЖТО/ЖТП и ЗЖ, Дио А	дневно, у почетним и крајњим станицама стајање 30	дневно, у почетним и крајњим станицама стајање 30	дневно, у почетним и крајњим станицама стајање 90	6—8 дана	8—13 дана	6 мјесеци

Објашњење:

- Н 1 — мало чишћење
- Н 2 — редовно чишћење
- Н 3к — темељно чишћење курсних кола
- Н 3з — темељно чишћење кола у заједничком унутрашњем саобраћају
- Н 3л — темељно чишћење кола у локалном саобраћају
- Н 4 — генерално чишћење

Прилог III
(уз чл. 30)

Дио кола	Оцјена квалитета				
	1	2	3	4	5
1 Санитарне просторије					
2 Сједишта и наслони за главу					
3 Завјесе и пресвлаке					
4 Подови и плафони					
5 Теписи					
6 Стаклене површине					
7 Унутрашње површине					
8 Спољашњост кола					

(Потпис)

Значење (опис) оцјене квалитета:

1. Јак задах, видљиво општећење које отежава употребу, видне наслаге прљавштине.
 2. Осјећа се непријатан мирис, дјелимично општећење видљиво голим оком, мјестимично се уочавају слојеви прљавштине.
 3. Дјелимично се осјећа непријатан мирис, видљива дотрајалост материјала на ивици општећења и видљива запрљаност површина.
 4. Без непријатног мириса, без општећења и без прљавштине.
 5. Осјећа се присуство средстава за дезодорацију, чист изглед.
- НАПОМЕНА: Најмањи позитивни резултат је 24 поена.

Прилог IIIа

КРИТЕРИЈУМИ ЗА УВРШТАВАЊЕ КОЛА У ГАРНИТУРЕ

	A	B
	Обавезно олистати, али иду даље са листом (1)	Обавезно оставити у мјесту (искључити (1))
I. Техничке неправилности	а) механизам лавабоа не ради, остала санитарна опрема не ради, поломљена итд.; б) механизам за испирање шоље и умиваоника не ради, одводи запушени, шкољка поломљена, умиваоник поломљен, поклопац шкољке недостаје, славина за воду недостаје (сви недостаци у једном WC-у односно у једном санитарном чвору).	уколико у оба WC-а односно санитарна чвора механизам за испирање шкољке и умиваоника не ради, одводи запушени, шкољке поломљене, умиваоници поломљени, поклопци шкољке недостају и славине за воду недостају.
II. Чистоћа санитарних чворова	WC заудара, мало грубих отпадака које је могуће отклонити при амбулантном чишћењу, такође уколико у једном санитарном чвору WC јако заудара, наслаге нечистоће јасно видљиве, прљавштина у задебљаним слојевима, због чега WC не задовољава хигијенске услове.	уколико у оба санитарна чвора WC јако заудара, наслаге прљавштине јасно видљиве, прљавштина у задебљаним слојевима и не задовољава хигијенске услове.
III. Текстил и пресвлаке	како су сједишта дјелимично прљава, наслони за главу нису без грешке, завјесе дјелимично замазане, изгужване и општећене.	сједишта у већој мјери прљава, замашћена и осјећа се непријатан задах, изглед одаје неповољан утисак, истрошене општећене завјесе, затим поцијепане, изгужване и дају неповољан утисак.
IV. Подови	подови умазани по угловима, подне облоге дјелимично општећене, у појединим одјелима недостаје тепих (у првом разреду је обавезно присуство тепиха).	јако умазани, љепљиви подови са непријатним задахом, подне облоге општећене тако да ометају нормалан ход, теписи видно замазани, општећени и дјелимично недостају.
V. Стакло	дјелимично прљава, на унутрашњим површинама видљиви отисци прстију, на рубовима спољних површина видљиви слојеви, оксидирана и сјенила свјетла прљава.	стаклене површине видно прљава са наслагама каменца и унутрашња површина стакла јако замазана.
VI. Унутрашње површине од ултра-паса (на зиду, плафону и дијеловима унутар кола)	запрљане и дјелимично прљавштина.	јако прљава, прањаве и замашћене унутрашње облоге и опрема.
VII. Санитарни материјал	нема тоалетног папира, брисача за руке.	воз није намирен водом*)
VIII. Спољно прање	дјелимично упрљана кола по цијелој спољној површини (љети морају обавезно бити чиста).	у већој мјери запрљана да се не виде натписи**).

*) Кола се због воде не избацују него се упозорава домовна станица (приговор) због продужетка бављења воза ради намирења водом.

**) Не избацити него очистити натписе да се виде и писмено упозорити домовну станицу.

НАПОМЕНА:

(1) У обзир за искључење долазе само она кола која имају све наведене недостатке.

По искључењу кола уз коришћење листице ТК-34 неопходно је (Правилник 251, Упутство 253) добити сагласност власника о даљем поступку.

Кола се по искључењу, по правилу, упућују у домовну станицу путничким возовима. Изузетак је када је угрожена безбједност саобраћаја.

Прилог IV

НОРМАТИВИ ЗА ЧИШЋЕЊЕ
(у минутима)

Кола	Врсте чишћења			
	мало	редовно	темељно	генерално
Службена кола четвороосовинска	30	70	518	673
Службена кола двоосовинска	25	60	220	286
Путничка кола четвороосовинска	80	209	1092	1420
Путничка кола двоосовинска	50	124	775	1007
Кола за ручавање и бифе-кола	80	190	1092	1420

Прилог V

НОРМАТИВ УТРОШКА МАТЕРИЈАЛА

Р. бр	Назив материјала	амбулантно	Врста чишћења		
			мало	редовно	темељно
1.	Мала метла	1/150 кола	1/80 кола	1/80 кола	1/60 кола
2.	Средња метла (тепихара)	1/120 кола	1/100 кола 1/80 кола		1/60 кола
3.	Универзална метла	1/120 кола	1/90 кола	1/70 кола	1/60 кола
4.	Портвиш-четка	1/30 кола	—	—	1/6 кола
5.	Четка за спољно прање	—	—	1/25 кола	1/5 кола
6.	Јута-платно	—	—	1м ² /100 кола	-
7.	Фланел-платно	1м ² /30 кола	1м ² /30 кола	1м ² /15 кола	1м ² /3 кола
8.	Сунђер	1/25 кола	1/20 кола	1/10 кола	1/2 кола
9.	Виледа-сунђераста крпа 1/30 кола	—	1/5 кола		1/2 кола
10.	Четка за WC	1/80 кола	1/80 кола	1/80 кола	1/40 кола
11.	Кофа лимена	—	1/500 кола	1/500 кола	1/100 кола
12.	Кофа пластична	—	1/200 кола	1/200 кола	1/50 кола
13.	Кеса пластична	6/1 кола	2/1 кола	2/1 кола	-
14.	Гумене рукавице	—	—	1/50 кола	1/10 кола
15.	Кеса за усисивач	—	—	—	1/10 кола
16.	Аспиратор за прашину	j 1/500 кола	1/500 кола	1/500 кола	1/500 кола
17.	Бубровник	j 1/500 кола	1/500 кола	1/500 кола текућина за унутрашње прање (ен- Б)	1/500 кола
18.	Текућина за унутрашње прање ентеријера, сједишта, прозора, тепиха)	100 г/1 кола	150 г/1 кола	30 г/1 кола	21/1 кола
19.	Текућина за прање и дезодорацију WC-а	60 г/1 кола	60 г/1 кола	50 г/1 кола	200 г/1 кола
20.	Текућина за спољно прање	-	-	11/1 ком	41/1 кола
21.	Вим	-	-	-	1/15 кола
22.	Роло папир	2/1 кола	2/1 кола	2/1 кола	2/1 кола
23.	Убрус папир	4/1 кола	4/1 кола	4/1 кола	4/1 кола
24.	Ситни тоалет папир сложиви	-	-	2/1 кола	2/1 кола
25.	Експрес за сапун	1/1 кола	1/1 кола	1/1 кола	1/1 кола
26.	Цријево за спољно прање	-	-	30м/1000 кола	30м/1000 кола
27.	Цријево за намирење водом	-	40м/1000 кола	40м/1000 кола	40м/1000 кола
28.	Вода за намирење	-	6001/1 кола	6001/1 кола	6001/1 кола
29.	Вода за спољно прање	-	-	1м ³ /1 кола	3м ³ /1 кола

1. Средство за дезинфекцију 100г/1 кола

2. Средство за дератизацију 100г/1 кола